

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

5. října 2006 *

Ve věci C-377/03,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,
podaná dne 9. září 2003,

Komise Evropských společenství, zastoupená G. Wilmsem a C. Giolitem, jako
zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Belgickému království, zastoupenému E. Dominkovits, jakož i A. Goldmanem
a M. Wimmerem, jako zmocněnci, ve spolupráci s B. van de Wallem de Ghelcke,
avocat,

žalovanému,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann, předseda senátu, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj),
M. Ilešič a E. Levits, soudci,

generální advokátka: C. Stix-Hackl,
vedoucí soudní kanceláře: K. Sztranc-Sławiczek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. května 2005,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 26. ledna
2006,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že
Belgické království tím, že

- neuvolňovalo určité tranzitní doklady (karnet TIR) v souladu s právními předpisy s tím důsledkem, že z toho vyplývající vlastní zdroje nebyly správně zaúčtovány ani poskytnuty včas Komisi,

- nesdělilo Komisi všechny ostatní celní částky, proti kterým nebyly vzneseny námitky a se kterými bylo zacházeno obdobně (poukázání na „účet B“ namísto poukázání na „účet A“), pokud jde o neuvolňování karnetů TIR belgickou celnicí od roku 1996,

- odmítlo zaplatit úroky z prodlení z částek dlužných Komisi,

nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 6, 9, 10 a 11 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 130, s. 1; Zvl. vyd. 01/03, s. 169), které s účinností od 31. května 2000 zrušilo a nahradilo nařízením Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 ze dne 29. května 1989, kterým se provádí rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 155, s. 1), mající stejný předmět.

Právní rámec

Úmluva TIR

- 2 Celní úmluva o mezinárodní přepravě zboží v rámci karnetů TIR (dále jen „úmluva TIR“) byla podepsána v Ženevě (Švýcarsko) dne 14. listopadu 1975. Belgické království je stranou této úmluvy, jakož i Evropské společenství, které ji schválilo

nařízením Rady (EHS) č. 2112/78 ze dne 25. července 1978 (Úř. věst. L 252, s. 1). Uvedená úmluva vstoupila pro Společenství v platnost dne 20. června 1983 (Úř. věst. L 31, s. 13; Zvl. vyd. 02/01, s. 208).

- 3 Úmluva TIR zejména stanoví, že zboží přepravované na podkladě karnetu TIR, který zavádí, nepodléhá u pohraničních celnic placení nebo složení dovozních nebo vývozních cel a poplatků.
- 4 K provedení těchto výhod úmluva TIR vyžaduje, aby bylo zboží doprovázeno během celé doby přepravy jednotným dokladem, karnetem TIR, který má sloužit ke kontrole dodržování předpisů při přepravě. Vyžaduje rovněž, aby bylo na přepravu poskytnuto zajištění sdruženími schválenými smluvními stranami podle ustanovení článku 6 této úmluvy.
- 5 Článek 6 odst. 1 úmluvy TIR tak stanoví:

„Každá smluvní strana může za podmínek a záruk, které sama stanoví, zmocnit některá sdružení, aby přímo, nebo prostřednictvím odpovídajících sdružení vydávala karnety TIR a vystupovala jako ručitel.“

- 6 Karnet TIR se skládá z řady listů složených z útržkového listu č. 1 a útržkového listu č. 2 s kmenovými listy, na kterých jsou obsaženy všechny nezbytné informace. Dvojice útržkových listů je použita pro každé průchozí území. Na začátku přepravy se kmenový list č. 1 předloží celnici odeslání; k vyřízení operace dojde návratem

kmenového listu č. 2 od celnice výstupu na témže celním území. Tento postup se opakuje pro každé průchozí území použitím jednotlivých dvojic útržkových listů, které jsou součástí téhož karnetu.

7 Karnety TIR tiskne a distribuuje International Road Transport Union (Mezinárodní unie silniční dopravy, dále jen „IRU“), se sídlem v Ženevě. Vydání uživatelům zajišťují záruční sdružení každého státu oprávněná k tomuto účelu správními orgány smluvních stran. Karnet TIR je vydán záručním sdružením země odeslání, přičemž zajištění je poskytnuto IRU a skupinou pojistitelů ve Švýcarsku (dále jen „skupina pojistitelů“).

8 Článek 8 úmluvy TIR stanoví:

„1. Záruční sdružení se zavazuje zaplatit splatná dovozní nebo vývozní cla a poplatky zvýšené o případné úroky z prodlení, které měly být zaplacený podle celních zákonů a nařízení země, ve které byl porušen předpis, týkající se operace TIR. Toto sdružení ručí za zaplacení výše uvedených částek společně a nerozdílně s osobami, které je dluží.

2. Jestliže v případech uvedených v odstavci 1 tohoto článku zákony a nařízení smluvní strany nestanoví placení dovozních nebo vývozních cel a poplatků, zavazuje se záruční sdružení zaplatit za týchž podmínek částku rovnající se výši dovozních nebo vývozních cel a poplatků zvýšených o případné úroky z prodlení.

3. Každá smluvní strana stanoví pro každý karnet TIR maximální výši částek, jejichž zaplacení lze na záručních sdruženích požadovat podle ustanovení uvedených odstavců 1 a 2.

4. Záruční sdružení je odpovědné vůči orgánům země, ve které se nachází celnice odeslání, od okamžiku, kdy celnice přijme karnet TIR. V dalších zemích, kterými operace přepravy zboží na podkladě karnetů TIR prochází, začíná tato odpovědnost, jakmile je zboží dovezeno [...]

5. Odpovědnost záručního sdružení se vztahuje nejen na zboží uvedené v karnetu TIR, nýbrž také na zboží, které ač není v karnetu uvedeno, je uloženo v celně uzavřeném prostoru silničního vozidla nebo v celně uzavřeném kontejneru; tato odpovědnost se nevztahuje na žádné jiné zboží.

6. Pro stanovení cel a poplatků zmíněných v odstavcích 1 a 2 tohoto článku platí údaje o zboží uvedené v karnetu TIR, nebude-li prokázán opak.

7. Při nastalé splatnosti částek uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku příslušné orgány mají podle možnosti žádat o zaplacení osobu nebo osoby, které je přímo dluží, dříve než svůj nárok uplatní vůči záručnímu sdružení.“

9 Podle článku 11 úmluvy TIR:

„1. Jestliže karnet TIR nebyl uvolněn nebo byl uvolněn s výhradami, nejsou příslušné orgány oprávněny požadovat na záručním sdružení zaplacení částek uvedených v odstavcích 1 a 2 článku 8, pokud do jednoho roku od přijetí karnetu TIR těmito orgány neuvědomily tyto orgány písemně sdružení o neuvolnění nebo o uvolnění s výhradou. Toto ustanovení platí rovněž v případě, kdy uvolnění bylo získáno neoprávněně nebo protizákonně, avšak v takovém případě je lhůta dvouletá.

2. Žádost o zaplacení částek uvedených v odstavcích 1 a 2 článku 8 se zasílá záručnímu sdružení nejdříve tři měsíce ode dne, kdy toto sdružení bylo uvědomeno o neuvolnění karnetu, o jeho uvolnění s výhradou nebo o jeho uvolnění získaném neoprávněně nebo protizákonně, a nejpozději do dvou let od téhož dne. V případech, které však ve shora uvedené dvouleté lhůtě byly předány soudu, se zasílá žádost o zaplacení do roka ode dne, kdy se soudní rozhodnutí stalo vykonatelným.

3. K zaplacení požadovaných částek má záruční sdružení tříměsíční lhůtu ode dne, ke kterému mu byla žádost o zaplacení zaslána. Zaplacené částky budou sdružení vráceny, jestliže se do dvou let ode dne uvedeného na žádosti o zaplacení celním orgánům prokáže, že při dané přepravní operaci nebyly porušeny předpisy.“

Celní předpisy Společenství

- 10 Podle článku 451 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3, dále jen „prováděcí nařízení“), použitelného od 1. ledna 1994:

„1. Jestliže se podle čl. 91 odst. 2 písm. b) a c) a čl. 163 odst. 2 písm. b) [celního] kodexu [Společenství] dopravuje zboží mezi dvěma místy nacházejícími se na celním území Společenství

— v režimu mezinárodní dopravy zboží na podkladě karnetu TIR (Úmluva TIR),

— na podkladě karnetu ATA (Úmluva ATA),

považuje se celní území Společenství, pokud jde o podrobnosti použití karnetu TIR nebo ATA pro tuto dopravu, za jediné území.

[...]“

11 Podle článku 454 prováděcího nařízení:

„1. Tímto článkem není dotčena platnost zvláštních opatření vyplývajících z Úmluvy TIR a Úmluvy ATA týkajících se odpovědnosti záručních sdružení při použití karnetu TIR nebo ATA.

2. Jestliže se během přepravy na podkladě karnetu TIR nebo tranzitu na podkladě karnetu ATA nebo v souvislosti s nimi zjistí, že v určitém členském státě byly spáchány porušení předpisů nebo nesrovnalosti, uloží tento členský stát clo a ostatní dávky, které se případně za dané zboží vybírají podle předpisů Společenství nebo vnitrostátních předpisů, aniž jsou dotčena trestněprávní opatření.

3. Jestliže nelze zjistit, na kterém území byly porušení předpisů nebo nesrovnalosti spáchány, považují se za spáchané v členském státě, v němž byly zjištěny, není-li celním orgánům ve lhůtě podle čl. 455 odst. 1 uspokojivě prokázáno řádné provedení režimu nebo místo, na kterém byly porušení předpisů nebo nesrovnalosti skutečně spáchány.

[...]“

- 12 Článek 455 odst. 1 a 2 téhož nařízení stanoví:

„1. Jestliže se během dopravy [přepravy] uskutečňované na podkladě karnetu TIR nebo tranzitu na podkladě karnetu ATA nebo v souvislosti s nimi zjistí, že došlo k porušení předpisů nebo nesrovnalostem, sdělí celní orgány tuto skutečnost držiteli karnetu TIR nebo karnetu ATA a záručnímu sdružení ve lhůtě stanovené v čl. 11 odst. 1 Úmluvy TIR nebo v čl. 6 odst. 4 Úmluvy ATA.

2. Důkaz o řádném uskutečnění přepravy na podkladě karnetu TIR nebo tranzitu na podkladě karnetu ATA ve smyslu čl. 454 odst. 3 prvního pododstavce je nutno předložit ve lhůtě uvedené v čl. 11 odst. 2 Úmluvy TIR nebo v čl. 7 odst. 1 a 2 Úmluvy ATA.“

- 13 Mezi 1. lednem 1992 a 31. prosincem 1993 byl použitelný jednak čl. 10 odst. 1 a 2 nařízení Rady (EHS) č. 719/91 ze dne 21. března 1991 o užívání karnetů TIR a ATA ve Společenství jako tranzitních dokladů (Úř. věst. L 78, s. 6), jehož znění je v podstatě totožné se zněním čl. 454 odst. 1 a 2 prováděcího nařízení, a jednak čl. 2 odst. 1 a 2 nařízení Komise (EHS) č. 1593/91 ze dne 12. června 1991, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 719/91 (Úř. věst. L 148, s. 11), jehož znění je totožné s čl. 455 odst. 1 a 2 prováděcího nařízení.

- 14 Článek 457 prováděcího nařízení stanoví:

„Jestliže zásilka vstoupila na celní území Společenství nebo začíná dopravu [přepravu] u celního úřadu odesláním na celním území Společenství, odpovídá

záruční sdružení podle čl. 8 odst. 4 Úmluvy TIR celním orgánům každého členského státu, přes jehož území se zboží na podkladě karnetu TIR dopravuje až do místa výstupu z celního území Společenství nebo až do místa určení nacházejícího se na tomto celním území.“

Režim vlastních zdrojů Společenství

- 15 Článek 2 nařízení č. 1552/89, obsažený v hlavě I nazvané „Obecná ustanovení“, stanoví:

„1. Pro účely použití tohoto nařízení se nárok Společenství na vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom stanoví, jakmile o splatné částce příslušný orgán členského státu vyrozumí dlužníka. Vyrozumění se učiní, jakmile je dlužník znám a jakmile může být výše nároku vypočtena příslušnými správními orgány v souladu s příslušnými předpisy Společenství.

[...]“ *(neoficiální překlad)*

- 16 Toto ustanovení bylo změněno s účinností od 14. července 1996 nařízením Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 ze dne 8. července 1996 (Úř. věst. L 175, s. 3), jehož znění bylo převzato v článku 2 nařízení č. 1150/2000, který stanoví:

„1. Pro účely tohoto nařízení se nárok Společenství na vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) rozhodnutí 94/728/ES, Euratom stanoví, jakmile jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy, které se týkají zaúčtování částky nároku a vyzoomění dlužníka.

2. Dnem stanovení podle odstavce 1 je den zaúčtování podle celních předpisů. [...]“

- 17 Článek 6 odst. 1 a 2 písm. a) a b) nařízení č. 1552/89, obsažený v hlavě II, nazvané „Účtování vlastních zdrojů“ [nyní čl. 6 odst. 1 a 3 písm. a) a b) nařízení č. 1150/2000] stanoví:

„1. Účty vlastních zdrojů vede ministerstvo financí každého členského státu nebo jiný subjekt pověřený každým členským státem a jsou členěny podle jednotlivých druhů vlastních zdrojů.

2. a) Nároky stanovené podle článku 2 se, aniž je dotčeno písmeno b) tohoto odstavce, účtují [účet obecně nazývaný ‚účet A‘] nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven.

b) Stanovené nároky nezaúčtované podle písmene a), protože dosud nejsou uhrazeny a nebylo na ně poskytnuto žádné zajištění, se poukází na zvláštní účet ve lhůtě stanovené v písmenu a) [účet obecně nazývaný ‚účet B‘]. Členské státy mohou takto postupovat také v případě, že proti stanoveným nárokům, na něž bylo poskytnuto zajištění, jsou vzneseny námitky a jejich výše by se mohla po vyřešení vzniklých sporů změnit.“ *(neoficiální překlad)*

18 Článek 9 nařízení č. 1552/89 a 1150/2000, obsažený v hlavě III, nazvané „Poskytování vlastních zdrojů“, zní následovně:

„1. Postupem podle článku 10 poukáže každý členský stát vlastní zdroje na účet vedený na jméno Komise u ministerstva financí nebo jiného subjektu, který každý členský stát určí.

Tento účet je veden bezplatně.

2. Komise poukázané částky přepočte a vede je na svých účtech [...].“

- 19 Podle čl. 10 odst. 1 nařízení č. 1552/89, respektive č. 1150/2000, který je součástí téže hlavy III:

„Po odečtení 10 % na náklady spojené s vybíráním vlastních zdrojů podle čl. 2 odst. 3 [rozhodnutí 88/376, respektive 94/728] se vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) [těchto rozhodnutí] připisují na příslušné účty nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven podle článku 2 tohoto nařízení.

Nicméně nároky uváděné na účtech [B] podle [čl. 6 odst. 2 písm. b) respektive čl. 6 odst. 3 písm. b)] musí být zaúčtovány nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byly nárokováné částky uhrazeny.“

- 20 Na základě článku 11 nařízení č. 1552/89 a č. 1150/2000 obsaženého rovněž v uvedené hlavě III:

„V případě jakéhokoli zpoždění v připisování částek [prodlení v poukázání částek] na účet uvedený v čl. 9 odst. 1 zaplatí dotýčný členský stát úrok vypočtený podle úrokové míry uplatňované ke dni uplynutí lhůty na peněžním trhu daného členského státu na krátkodobé operace veřejného financování zvýšené o dva procentní body. Tato úroková míra se zvyšuje o 0,25 procentního bodu za každý měsíc prodlení. Takto zvýšená sazba se použije na celou dobu prodlení.“

- 21 Článek 17 odst. 1 a 2 týchž nařízení, který je součástí hlavy VII, nazvané „Ustanovení o kontrole“, stanoví:

„1. Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že částky odpovídající nárokům stanoveným podle článku 2 budou poskytnuty Komisi tak, jak je stanoveno v tomto nařízení.

2. Členské státy nejsou povinny Komisi poskytnout částky odpovídající stanoveným nárokům jedině tehdy, pokud tyto částky nemohly být vybrány z důvodu vyšší moci. Kromě toho nemusí členské státy poskytnout Komisi tyto částky ve zvláštních případech, jestliže se po důkladném zhodnocení všech závažných okolností každého jednotlivého případu ukáže, že v dlouhodobém výhledu není vybrání těchto částek možné z důvodů, které nemohou být přičítány těmto členským státům. [...]“

Postup před zahájením soudního řízení

- 22 Zaměstnanci Komise provedli ve dnech 18. až 22. listopadu 1996, jakož i 1. až 5. prosince 1997 kontrolu vlastních tradičních zdrojů v Belgii. Z příslušných kontrolních zpráv vyplývá, že v rámci celního režimu tranzitu byly zjištěny nesrovnalosti ohledně stanovení, zaúčtování a poskytování vlastních zdrojů, jakož i použití režimu TIR. Tyto nesrovnalosti byly způsobeny nezaplacením nebo prodlením se zaplacením vlastních zdrojů Komisi z důvodu nedodržení pravidel o zaúčtování stanovených v čl. 6 odst. 2 nařízení č. 1552/89.

- 23 Pokud jde o kontrolu v roce 1996, na nesrovnalosti uvedené v kontrolní zprávě Komise belgické orgány opětovně upozornila dopisem ze dne 12. května 1999. Pokud jde o kontrolu v roce 1997, Komise konstatovala, že belgické orgány nepoukázaly na účty částky uvedené v tabulkách 1 a 2 kontrolní zprávy, pokud jde o nevyřízené karnety TIR pro zjištěné stanovení částky, na které bylo poskytnuto zajištění a proti nimž nebyly vzneseny námitky. Dané částky byly poukázány na účet B po kontrole Komise z toho důvodu, že záruční sdružení podalo námitky proti žádostem o zaplacení, které mu byly zaslány.
- 24 Jelikož se Komise domnívala, že proti uvedeným dluhům nebyly dlužníkem vzneseny námitky, požádala dopisem ze dne 2. února 2000 o poukázání výše uvedených částek na účet A. Belgické orgány byly navíc požádány, aby poskytly za období od 1. ledna 1995 do 1. prosince 1997 seznam všech nevyřízených karnetů TIR s uvedením jejich stanovení a zaúčtování. Byly rovněž žádány, aby automaticky poukazovaly na účet A všechny částky, na které bylo poskytnuto zajištění a proti kterým nebyly vzneseny námitky.
- 25 Belgické orgány ve své odpovědi ze dne 12. února 2001 týkající se kontroly v roce 1996 a ve své odpovědi ze dne 31. května 2000, pokud jde o kontrolu v roce 1997, zpochybnily skutečnosti vytýkané Komisí.
- 26 Jelikož Komise nebyla přesvědčena argumenty předloženými Belgickým královstvím, dne 23. října 2001 zaslala tomuto členskému státu výzvu dopisem, ve které znovu uvedla své stanovisko a vyzvala belgické orgány k podání jejich vyjádření v tomto ohledu. Belgické orgány odpověděly dopisem ze dne 17. ledna 2002, znovu zpochybňující argumentaci Komise.

- 27 Jelikož byl tento orgán nespokojen s touto odpovědí, zaslal dne 26. června 2002 Belgickému království odůvodněné stanovisko. Belgické království bylo vyzváno k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhovělo tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho obdržení. Belgické orgány odpověděly dopisem ze dne 6. září 2002, ve kterém potvrdily své stanovisko.
- 28 Za těchto podmínek se Komise rozhodla podat projednávanou žalobu.

K přípustnosti žaloby

Argumentace účastníků řízení

- 29 Belgické království zaprvé uplatňuje, že se Komise nemůže v rámci probíhajícího řízení dovolávat žalobních důvodů vycházejících z porušení ustanovení nařízení č. 1150/2000, která jsou založena na nařízení č. 1552/89, ve znění nařízení č. 1355/96, použitelného od 14. července 1996. Tyto žalobní důvody jsou nepřijatelné, jelikož nejsou založeny na ustanoveních nařízení č. 1552/89 v jeho původním znění, která byla použitelná v rozhodné době z hlediska skutkového stavu projednávané věci, jelikož dotčené výzvy k zaplacení týkající se všech karnetů TIR byly vystaveny před 14. červencem 1996.
- 30 Zadruhé, žaloba je již bezpředmětná, a je tudíž nepřijatelná v rozsahu, v němž se týká opožděného poukázání částek na účet B. K tomuto poukázání totiž došlo po předání kontrolní zprávy Komisí, a tedy před zasláním odůvodněného stanoviska. Toto nepoukázání tak již nemůže být předmětem žaloby pro nesplnění povinnosti.

- 31 Pokud jde o první důvod obrany spočívající v nepřipustnosti, Komise uplatňuje, že podmínky pro vznik nároku Společenství na uhrazení celního dluhu zůstaly totožné před i po kodifikaci provedené nařízením č. 1150/2000, jelikož ustanovení nařízení č. 1552/89, ve znění nařízení č. 1355/96, nezměnila ustanovení dotčená v rámci projednávaného sporu. Toto stanovisko krom toho sdílí i Belgické království, které připouští, že článek 2 nařízení č. 1150/2000 stanoví čtyři podmínky totožné s podmínkami stanovenými článkem 2 nařízení č. 1552/89. První důvod obrany spočívající v nepřipustnosti je tudíž neopodstatněný.
- 32 Pokud jde o údajnou částečnou nepřipustnost žaloby v rozsahu, v němž se týká opožděného poukázání částek na účet B, Komise připomíná, že pro většinu z 33 uvedených případů belgické orgány nepoukázaly žádnou částku ani na účet B, ani *a fortiori* na účet A, při kontrole provedené v listopadu 1996. Sporné částky byly zaúčtovány na účet B až v prosinci 1997. Jelikož Belgické království odmítá sdělit ostatní obdobné případy, nemůže být přitom vyloučeno, že existují jiné případy, ve kterých nedošlo k poukázání částek na účty. Navíc nesprávné poukázání na účet B namísto poukázání na účet A znamená opožděné poukázání, takže jsou dlužné úroky z prodlení.

Závěry Soudního dvora

- 33 Pokud jde o první důvod obrany spočívající v nepřipustnosti, je třeba uvést, že podle judikatury Soudního dvora se existence nesplnění povinnosti v rámci žaloby na základě článku 226 ES musí posuzovat vzhledem k právním předpisům Společenství platným v době, kdy uplynula lhůta stanovená dotčenému státu Komisí k tomu, aby vyhověl jejímu odůvodněnému stanovisku (viz zejména rozsudky ze dne 10. září 1996, Komise v. Německo, C-61/94, Recueil, s. I-3989, bod 42, a ze dne 9. listopadu 1999, Komise v. Itálie, C-365/97, Recueil, s. I-7773, bod 32).

- 34 I když návrhová žádání v žalobě nemohou být v zásadě rozšířena nad rámec nesplnění povinností uvedených ve výroku odůvodněného stanoviska a ve výzvě dopisem, nic to nemění na tom, že Komise je oprávněna domáhat se určení nesplnění povinností, které vyplývají z původního znění aktu Společenství, který byl následně změněn nebo zrušen, a které byly zachovány novými předpisy. Naopak, předmět sporu nemůže být rozšířen na povinnosti vyplývající z nových předpisů, kterým neodpovídají žádné povinnosti v původním znění dotčeného aktu, neboť jinak by došlo k porušení podstatných formálních náležitostí postupu vedoucího k určení nesplnění povinností (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 12. června 2003, Komise v. Itálie, C-363/00, Recueil, s. I-5767, bod 22).
- 35 V důsledku toho je Komise oprávněna se domáhat určení, že Belgické království nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 6, 9, 10 a 11 nařízení č. 1150/2000.
- 36 Pokud jde o druhý důvod obrany spočívající v nepřípustnosti, je třeba uvést, že povinnost stanovit vlastní zdroje Společenství, povinnost poukázat je na účet Komise ve stanovených lhůtách a konečně povinnost zaplatit úroky z prodlení jsou vzájemně neoddělitelné (viz zejména rozsudek ze dne 16. května 1991, Komise v. Nizozemsko, C-96/89, Recueil, s. I-2461, bod 38).
- 37 V případě, že by tudíž byl žalobní důvod Komise vycházející z nesprávného zaúčtování celního dluhu a opožděného poskytnutí odpovídajících vlastních zdrojů opodstatněný, není možné vyloučit, že v okamžiku uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku nebyly odstraněny všechny následky nesplnění povinností, a zejména zaplacení úroků z prodlení na základě nařízení č. 1552/89. V důsledku toho existuje právní zájem na tom, aby bylo případně určeno, že k tvrzenému nesplnění povinností došlo (viz v tomto smyslu, rozsudek ze dne 14. dubna 2005, Komise v. Německo, C-104/02, Sb. rozh. s. I-2689, body 45 a 46).

- 38 Navíc, jak Soudní dvůr připomenul v bodě 47 výše uvedeného rozsudku ze dne 12. června 2003, Komise v. Itálie, nedodržení povinnosti uložené pravidlem práva Společenství členským státem zakládá samo o sobě nesplnění povinnosti a to, že toto nedodržení nemá negativní následky, je irelevantní, stejně jako to, že jím nebyl dotčený členský stát zvýhodněn.
- 39 Tento důvod obrany musí být tudíž rovněž odmítnut.

K věci samé

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesrovnalostí při zpracování některých karnetů TIR, v důsledku čehož nebyly vlastní zdroje správně zaučtovány ani poskytnuty včas

Argumentace účastníků řízení

- 40 Komise tvrdí, že při kontrolách provedených v Belgii v listopadu 1996 a v prosinci 1997 zaměstnanci Komise zjistili nesrovnalosti ohledně stanovení, zaučtování a poskytování vlastních zdrojů, jakož i použití režimu TIR, pokud jde o operace, k jejichž přijetí belgickými celními orgány došlo v letech 1992 až 1994.

- 41 Pokud jde o nesrovnalosti zjištěné v roce 1996, z 33 nevyřízených operací TIR belgické orgány ve 20 případech poukázaly částky odpovídající stanoveným nárokům na účet B až rok po kontrole provedené zaměstnanci Komise. Navíc ve dvou případech došlo k promlčení celního dluhu, jelikož celní orgány nepřistoupily včas k vyžadovanému vyrozumění, a sice k vyrozumění záručního sdružení o nevyřízení karnetu TIR a k žádosti o zaplacení dlužníkovi nebo záručnímu sdružení. Pokud jde o tyto dva případy, belgické orgány sice souhlasily se zaplacením určité částky zvýšené o úroky z prodlení na účet Komise, k zaplacení ale nedošlo.
- 42 V jiných případech i přesto, že byly karnety TIR přijaté v roce 1993 zajištěny, belgické orgány poukázaly odpovídající částky na účet A po uplynutí lhůty stanovené v čl. 6 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1552/89 [nyní čl. 6 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1150/2000] poté, co jim byly uvedené částky zaplacený záručním sdružením v srpnu 1999. V souladu s článkem 455 prováděcího nařízení a článkem 11 úmluvy TIR měly belgické orgány stanovit dotčené vlastní zdroje do 15 měsíců po přijetí karnetů TIR a poukázat je na účet A nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven.
- 43 Konečně, pokud jde o několik karnetů TIR o celkové částce převyšující 156 milionů BEF, na které bylo poskytnuto rovněž zajištění a proti kterým nebyly dlužníkem vzneseny námitky, belgické orgány nepoukázaly odpovídající částky na účet A z důvodu skutečnosti, že v návaznosti na donucující opatření zahájená proti záručnímu sdružení se toto sdružení odvolalo. Při této příležitosti byly belgické orgány požádány, aby obecněji přizpůsobily svůj přístup v oblasti zaúčtování nevyřízených karnetů TIR podmínkám připomenutým v bodě 42 tohoto rozsudku a automaticky poukazovaly veškeré částky, na které bylo poskytnuto zajištění a proti kterým nebyly vzneseny námitky, na účet A, a to ve lhůtách stanovených právní úpravou Společenství.

- 44 Při kontrole provedené v roce 1997 zaměstnanci Komise konstatovali, že belgické orgány nepoukázaly na účty částky uvedené v tabulkách 1 a 2 příslušné zprávy, pokud jde o nevyřízené karnety TIR, i přesto, že se jednalo o stanovené částky, na které bylo poskytnuto zajištění a proti kterým nebyly dlužníkem vzneseny námitky. Po této kontrole belgické orgány poukázaly uvedené částky na účet B s odkazem na opravný prostředek podaný záručním sdružením proti žádostem o zaplacení, které mu byly zaslány.
- 45 Ve své replice Komise upřesňuje, že v rámci probíhajícího řízení Belgickému království vytýká, že stanovilo nároky až rok po kontrolách provedených Komisí, i přesto, že orgány tohoto členského státu věděly o nesrovnalostech dlouho před těmito kontrolami; že nepoukázalo předmětné částky na účet A, ačkoliv na ně bylo poskytnuto zajištění a nebyly proti nim vzneseny námitky, před uplynutím závazné lhůty pro poukázání stanovené v čl. 6 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1150/2000; že neuhradilo tyto částky Komisi v souladu s článkem 9 a čl. 10 odst. 1 téhož nařízení; že neuhradilo částku odpovídající dvěma případům porušení uznaným uvedenými orgány a Komisi nesdělilo údaje týkající se ostatních obdobných případů.
- 46 Komise odmítá vysvětlení uváděné belgickou vládou za účelem odůvodnění nesrovnalostí a prodlení s poukazováním částek, zjištěných při dvou dotčených kontrolách. Toto prodlení dalece překračuje lhůty stanovené v čl. 6 odst. 3 nařízení č. 1150/2000, jak pro poukázání částek na účet A, tak pro poukázání částek na účet B. Prodlení s poukazáním částek na účet A má za následek opožděné poskytnutí dotčených vlastních zdrojů, a z tohoto důvodu jsou dlužné úroky z prodlení.
- 47 Argumentaci belgických orgánů, podle které neexistence lhůty, ve které musí být vzneseny námitky proti celnímu dluhu, jak v právu Společenství, tak v belgickém právu, odůvodňuje možnost vznést námitky po uplynutí lhůty stanovené pro zaúčtování tohoto dluhu nařízením č. 1150/2000, nelze přijmout. Takové uvažování

by totiž vedlo k tomu, že by čl. 6 odst. 3 tohoto nařízení, jehož účelem je zajistit řádné fungování systému vlastních zdrojů Společenství, byl zbaven užitečného účinku. Podle Komise úroky z prodlení podle článku 11 uvedeného nařízení běží automaticky, jakmile se dotýčný členský stát ocitne v prodlení s poukázáním částek na účet.

- 48 Krom toho pouhé nezaplacení splatného cla nemůže být vykládáno jako „námitky“ ve smyslu čl. 6 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1150/2000, jelikož dlužník mohl opomenout uhradit dluh z jiného důvodu, jako je například omyl nebo zapomenutí. Belgické orgány krom toho nepředložily žádný důkaz, když tvrdily, že proti stanoveným nárokům byly vzneseny námitky, které mohly vést ke zrušení dluhu.
- 49 Pokud jde o to, zda je namístě se domnívat, že na clo, které bylo předmětem kontroly v roce 1997, bylo poskytnuto obecné zajištění, Komise se domnívá, že zajištění přinejmenším částečně stačí k úhradě dotčených dluhů. Neexistuje žádný rozdíl podle povahy zajištění, takže dotčené částky, na které bylo poskytnuto zajištění, měly být rovněž poukázány na účet A a uhrazeny Komisi ve stanovených lhůtách.
- 50 Komise rovněž odmítá tvrzení, že pouhé námitky ze strany záručních sdružení mohou odůvodňovat poukázání dotčených nároků na účet B. Pokud jde o případy TIR uvedené ve zprávě týkající se kontroly v listopadu 1996, podmínky stanovené v čl. 6 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1150/2000 nebyly splněny, pokud jde o karnety TIR, pro které belgické orgány mezitím nároky uhradily, ani pro ty, které jsou stále připsány na účtu B. Pokud jde o případy TIR, kterých se týká zpráva o kontrole v prosinci 1997, platí pro určitý počet případů totéž. Ve všech těchto případech

belgické orgány měly v souladu s článkem 455 prováděcího nařízení a článkem 11 úmluvy TIR stanovit dané vlastní zdroje do 15 měsíců (12 + 3) po přijetí dotčených karnetů TIR a včas je poukázat na účet A, protože se jednalo o částky, na které bylo poskytnuto zajištění, a proti kterým dlužník nevznesl námitky.

- 51 Podle Komise se námitky záručního sdružení týkaly zaprvé převzetí dluhů tímto sdružením, a nikoliv platnosti těchto dluhů. V každém případě nejsou tyto námitky v projednávaném případě rozhodující, protože byly vzneseny po datu, kdy měly být dotčené nároky poukázány na účet A a poskytnuty Komisi.
- 52 Belgická vláda se omezuje na uvádění možných skutečností, aniž by zmiňovala konkrétní důvod nebo důvody námitek záručního sdružení proti pohledávkám, a to i přesto, že důkazní břemeno ohledně uvedených důvodů nesou orgány tohoto členského státu. Podle zjištění Komise toto sdružení v určitých případech vzneslo námitky proti uvedeným pohledávkám jen tím, že podalo žalobu proti doručené výzvě k zaplacení až měsíce nebo dokonce rok po zaslání platebního výměru. Komise přitom připomíná, že částky, na které bylo poskytnuto zajištění TIR, a proti kterým nebyly vzneseny námitky, měly být poukázány na účet A, a tudíž uhrazeny Komisi předtím, než došlo k výpovědi smlouvy o zajištění skupinou pojistitelů.
- 53 Pokud jde o pohledávky z případů přezkoumaných při kontrole v roce 1996, Komise tvrdí, že rozhodující je datum, kdy bylo řízení TIR zahájeno a ke kterému bylo zajištění poskytnuto. Jelikož ke dni, kdy měly být tyto nároky poskytnuty Komisi, v těchto případech nebyly vzneseny žádné námitky, tyto částky měly být poukázány na účet A. Okolnost, že uvedené případy jsou předmětem rozhodčího řízení zahájeného IRU proti skupině pojistitelů, nemění nic na nezpochybněném charakteru těchto pohledávek v okamžiku jejich splatnosti. Pokud jde

o pohledávky z případů přezkoumaných při kontrole v roce 1997, nelze se dovolávat vypovězení pojistné smlouvy uvedenou skupinou, jelikož ve všech dotčených případech bylo v rámci režimu TIR poskytnuto zajištění a výpovědi smlouvy o zajištění nedošlo ke zpochybnění tohoto zajištění.

- 54 Nařízení č. 1150/2000 nečiní rozdíl mezi ručením „zvláštním“ a „obecným“, „osobním“ nebo „věcným“. Členské státy si mohou volně určit, jaký typ ručení požadují, přičemž jedinou podmínkou je, že toto zajištění musí být skutečné a dostatečné, neboť jinak bude odpovědný za důsledky členský stát, a nikoliv Společenství.
- 55 Komise upřesňuje, že poukázání vlastních zdrojů ve smyslu článku 10 nařízení č. 1150/2000 je neoddělitelně spojeno s jejich stanovením, které nepředpokládá, že byly dotčené částky vybrány, ale pouze to, že byly zaúčtovány. Povinnost poukázat částky na účty existuje, i když členské státy dotčené prostředky nevybraly.
- 56 Komise konečně podotýká, že se zdá, že belgické orgány tvrdí, že v 72 dotčených případech došlo k podvodu. Má však informace jen o 33 případech, které byly předmětem zprávy týkající se kontroly v roce 1996. Žádala belgické orgány o poskytnutí dotčených částek ve všech obdobných případech. Při provedených kontrolách belgické orgány nepředaly všechny požadované informace, a nesplnily tak svou povinnost loajální spolupráce.
- 57 Belgické orgány rovněž uplatňují, že žalobou na zaplacení dluhu nechtěly ohrozit trestní vyšetřování týkající se pachatelů podvodů. Uvedené orgány se tak snaží na základě čl. 11 odst. 1 úmluvy TIR odůvodnit, že ve všech případech se uplatnila pro

vyrozumění o nevyřízení prodloužená dvouletá lhůta. Ve 31 ze 33 přezkoumaných případů přitom již došlo k vyrozumění záručního sdružení belgickými orgány v mnohem kratší lhůtě, která byla v rozpětí jednoho dne až několika měsíců. Mimoto údajná snaha nenarušit trestní vyšetřování neodůvodňuje dlouhou nečinnost belgických orgánů ohledně nevymáhání dluhu od dlužníka nebo záručního sdružení. Dvouletá lhůta, na kterou belgické orgány odkazují, je stanovena pouze ve prospěch záručního sdružení, které může v prodloužené lhůtě předložit důkaz, že při operaci TIR byly předpisy dodrženy, zatímco ve vztazích s dlužníkem se použije lhůta jednoletá.

58 Podle Belgického království nachází projednávaný spor svůj původ ve strukturální krizi, ke které došlo v režimu přepravy na podkladu karnetů TIR v letech 1995 až 1997 z důvodu skutečnosti, že skupina pojistitelů na konci roku 1994 vypověděla svou pojistnou smlouvu s IRU a záručními sdruženími a od tohoto data odmítala hradit celní dluhy vzniklé do konce roku 1994. Všechny tyto případy jsou předmětem rozhodčího řízení zahájeného IRU proti skupině pojistitelů, za účelem získání zaplacení dlužných částek soudní cestou. Rozhodčí soud rozhodl ve třetině z přibližně 3000 případů ve prospěch uvedené skupiny, takže tato přestala být odpovědnou za úhradu celních dluhů vzniklých do konce roku 1994. IRU podala odvolání.

59 Pokud jde o nevyřízené karnety TIR přijaté belgickými celními orgány, nebylo možné získat od dlužníka ani od záručního sdružení dobrovolnou platbu, jelikož toto sdružení vzneslo námitky proti všem pohledávkám z karnetu TIR. Jelikož v důsledku této situace mohlo dojít ke změnám hodnoty pohledávky, k poukázání sporných částek na účet B došlo v souladu s právními předpisy Společenství.

60 S výjimkou dvou karnetů TIR, u kterých Belgické království připustilo opožděnost žádosti o zaplacení, Komise netvrdila, že ke stanovení pohledávky nedošlo v souladu

s článkem 2 nařízení č. 1552/89. Podmínky nezbytné k tomuto stanovení jsou splněny až tehdy, když je záruční sdružení vyzváno k zaplacení. Na rozdíl od Komise Belgické království tvrdí, že čl. 11 odst. 1 úmluvy TIR, ve spojení se svým odstavcem 2, jasně určuje, že členský stát musí záruční sdružení požádat o zaplacení do tří let (1 + 2) po přijetí karnetu TIR, ledaže k vyřízení došlo jako v projednávaném případě neoprávněně nebo protizákonně, kdy je maximální lhůta čtyřletá (2 + 2). V případě všech dotčených karnetů TIR, které byly vyřízeny neoprávněně nebo protizákonně, došlo ke stanovení pohledávky ve lhůtě stanovené právními předpisy po dlouhém vyšetřování za účelem určení výše dluhu a totožnosti dlužníků nezbytných k uvedenému stanovení, v okamžiku, kdy již bývalá skupina pojistitelů nebyla nositelem svých povinností.

- 61 Belgická vláda je rovněž toho názoru, že jednak pro poukázání částek na účet A nestačí, aby bylo poskytnuto zajištění bez ohledu na jeho povahu, a jednak, že k poukázání částek na účet B může dojít i tehdy, pokud držitel karnetu TIR formálně nevznesl námitky proti celnímu dluhu.
- 62 Jelikož cílem čl. 6 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1552/89 je zabránit tomu, aby členský stát musel sám uhradit neuhrazené clo, zajištění ve smyslu tohoto ustanovení musí být uplatnitelné v něm uvedené lhůtě. Ve všech případech bylo vyrozumění o vymáhání zasláno záručnímu sdružení před červencem 1996 a pro všechny dotčené karnety TIR tato lhůta pro zaúčtování celního dluhu do účtů vlastních zdrojů uplynula v okamžiku, kdy již skupina pojistitelů vypověděla smlouvu o zajištění. Zaúčtování těchto částek na účtu B tak bylo řádně odůvodněno až do skutečné úhrady zajištění, pokud k ní došlo.
- 63 V každém případě rozlišení prováděné Komisí pro zaúčtování na účet B podle toho, zda jsou proti žádosti o zaplacení vzneseny námitky osobou bezprostředně

odpovědnou nebo záručním sdružením, není opodstatněné. Mimoto stanovisko tohoto orgánu, podle kterého musí být námitky vzneseny písemně ve lhůtě stanovené pro zaúčtování vlastních zdrojů (v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven), není v souladu s právem Společenství a konkrétně s nařízením č. 1552/89 a úmluvou TIR.

Závěry Soudního dvora

- 64 Jak uvedla generální advokátka v bodech 49 až 51 svého stanoviska, první žalobní důvod se dělí na několik částí. Zprvce směřuje k určení, že belgické orgány neprovedly požadovaná vyrozumění, pokud jde o celní dluhy z dvou karnetů TIR, kterých se týká řízení v projednávané věci (viz bod 41 tohoto rozsudku), a tudíž k určení nesplnění povinnosti nezpochybněného Belgickým královstvím, pokud jde o jeho povinnosti vyplývající z nařízení č. 1150/2000. Zadruhé je Soudní dvůr žádán, aby s přihlédnutím k výsledkům dvou kontrol vlastních zdrojů provedených Komisí týkajících se přepravy zboží na podkladě karnetů TIR přijatých v letech 1992 až 1994 určil, že Belgické království přinejmenším v určitých případech jednak zaúčtovalo opožděně vlastní zdroje z řádně neuvolněných karnetů, a jednak poukázalo uvedené vlastní zdroje na účet B namísto účtu A s tím důsledkem, že vlastní zdroje nebyly poskytnuty Komisi nebo jí byly poskytnuty opožděně. V tomto ohledu je nesporné, že částky pohledávek z karnetů TIR přijatých v letech 1992 až 1994, kterých se týká projednávaná žaloba, byly zaúčtovány na účet B až rok po kontrolách provedených v letech 1996 a 1997.
- 65 Bez dalšího je třeba uvést, že jelikož belgická vláda uznává, že ve stanovených lhůtách neprovedla vyrozumění vyžadovaná celními předpisy ohledně dluhů ze dvou karnetů TIR, kterých se týká řízení v projednávané věci, v důsledku čehož došlo

k promlčení celního dluhu a tedy nedodržení povinností vyplývajících z nařízení č. 1150/2000, je tato část prvního žalobního důvodu opodstatněná.

— K údajně opožděnému zaúčtování nároků

- 66 V souladu s čl. 454 odst. 2 prováděcího nařízení, jestliže se během přepravy na podkladě karnetu TIR nebo v souvislosti s ní zjistí, že v určitém členském státě byly spáchány porušení předpisů nebo nesrovnalosti, uloží tento členský stát clo a ostatní dávky, které se případně za dané zboží vybírají podle předpisů Společenství nebo vnitrostátních předpisů, aniž jsou dotčena trestněprávní opatření. V tomto případě na základě čl. 455 odst. 1 téhož nařízení sdělí celní orgány tuto skutečnost držitelům karnetu TIR a záručnímu sdružení ve lhůtě stanovené v čl. 11 odst. 1 Úmluvy TIR, a sice ve lhůtě jednoho roku od přijetí karnetu TIR těmito orgány v případě neuvolnění. Tato lhůta je dvouletá v případě uvolnění, které bylo získáno neoprávněně nebo protizákonně.
- 67 Na základě čl. 11 odst. 2 úmluvy TIR se žádost o zaplacení zasílá záručnímu sdružení nejdříve tři měsíce ode dne, kdy toto sdružení bylo uvědomeno o neuvolnění karnetu nebo o jeho uvolnění získaném neoprávněně nebo protizákonně, a nejpozději do dvou let od téhož dne, s výjimkou případů, které ve shora uvedené dvouleté lhůtě byly předány soudu, kdy se žádost o zaplacení zasílá do roka ode dne, kdy se soudní rozhodnutí stalo vykonatelným.
- 68 Z uvedených ustanovení ve vzájemném spojení vyplývá, že žádost o zaplacení celního dluhu musí být zaslána v případě neuvolnění v zásadě do tří let od data přijetí karnetu TIR, přičemž tuto lhůtu lze prodloužit na čtyři roky v případě uvolnění, které bylo získáno protizákonně.

- 69 Je třeba nicméně upřesnit, že jelikož cílem čl. 455 odst. 1 prováděcího nařízení je zajistit jednotné a řádné uplatňování ustanovení v oblasti zaplacení celního dluhu v zájmu rychlého a účinného poskytování vlastních zdrojů Společenství (viz obdobně zejména výše uvedený rozsudek ze dne 14. dubna 2005, Komise v. Nizozemsko, C-460/01, Sb. rozh. s. I-2613, body 60, 63, 69 a 70), ke sdělení o porušení předpisů nebo nesprávnosti musí v každém případě dojít co nejrychleji, a sice jakmile se celní orgány o uvedeném porušení předpisů nebo nesrovnalosti dozví, tedy případně jako v projednávaném případě přinejmenším ve 31 případech, dlouho před uplynutím maximálních lhůt jednoho roku nebo v případě podvodu dvou let, uvedených v čl. 11 odst. 1 úmluvy TIR.
- 70 Ze stejných důvodů musí být žádost o zaplacení ve smyslu čl. 11 odst. 2 úmluvy TIR zaslána, jakmile jsou celní orgány schopny tuto žádost zaslat, tedy případně, jako v projednávaném případě ve většině případů, kterých se týkaly kontroly v roce 1996, ohledně kterých má Komise relevantní informace, před uplynutím lhůty dvou let od sdělení porušení předpisů nebo nesrovnalosti dotčeným osobám, a sice již od února 1995.
- 71 Jelikož se Komise nedomáhá určení nesplnění povinností vyplývajících z ustanovení úmluvy TIR a ustanovení prováděcího nařízení, ale porušení článku 6 nařízení č. 1150/2000, týkajícího se zaúčtování vlastních zdrojů, je třeba přezkoumat, zda zaúčtováním sporných částek až rok po kontrolách Komise provedených v letech 1996 a 1997 Belgické království porušilo uvedené ustanovení.
- 72 Článek 6 odst. 1 nařízení č. 1150/2000 stanoví, že účty vlastních zdrojů vede ministerstvo financí každého členského státu nebo jiný subjekt pověřený každým členským státem. Na základě odst. 3 písm. a) a b) téhož článku jsou členské státy povinny zaúčtovat nároky „stanovené podle článku 2“ téhož nařízení nejpozději

v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven, buď na účet A, nebo za určitých podmínek na účet B.

- 73 Podle čl. 2 odst. 1 a 2 nařízení č. 1150/2000 se nárok Společenství na vlastní zdroje „stanoví“, jakmile jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy, které se týkají „zaúčtování“ částky nároku a „vyrozumění“ dlužníka. Dnem stanovení podle uvedeného odstavce 1 je den „zaúčtování“ podle celních předpisů.
- 74 Pokud jde o „zaúčtování“ a „vyrozumění“ dlužníka o částce nároku, článek 2 nařízení č. 1150/2000 odkazuje na celní předpisy, a sice na prováděcí nařízení, úmluvu TIR a nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex“). Za „vyrozumění“ ve smyslu článku 2 nařízení č. 1150/2000 je tak třeba považovat žádost o zaplacení na základě čl. 11 odst. 2 úmluvy TIR.
- 75 Jak Soudní dvůr uvedl v bodě 59 rozsudku ze dne 15. listopadu 2005, Komise v. Dánsko (C-392/02, Sb. rozh. s. I-9811), z článků 217, 218 a 221 celního kodexu vyplývá, že výše uvedené podmínky jsou splněny tehdy, pokud mají celní orgány k dispozici nezbytné skutečnosti, a tudíž mohou vypočítat částku cla odpovídající celnímu dluhu a určit dlužníka (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky ze dne 14. dubna 2005, Komise v. Nizozemsko, bod 71, a Komise v. Německo, bod 80). Členské státy se nemohou vyhnout tomu, aby stanovily pohledávky, i když proti nim mají námitky, neboť jinak by bylo připuštěno, že jednáním členského státu bude narušena finanční rovnováha Společenství (výše uvedený Komise v. Dánsko, bod 60).

- 76 V důsledku toho jsou členské státy povinny stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje, jakmile jsou jejich celní orgány schopny vypočítat částku cla odpovídající celnímu dluhu a určit dlužníka (výše uvedený rozsudek Komise v. Dánsko, bod 61), a tedy poukázat uvedené nároky na účty v souladu s článkem 6 nařízení č. 1150/2000.
- 77 V projednávaném případě je nesporné, že belgické orgány zaúčtovaly celní dluh až rok po kontrolách provedených Komisí v letech 1996 a 1997 a že příslušné žádosti o zaplacení, jejichž zaslání předpokládá, že belgické orgány byly schopny vypočítat částku cla odpovídající uvedenému dluhu a určit dlužníka, byly zaslány již dlouho před uvedenými kontrolami. Za těchto podmínek došlo k zaúčtování, ke kterému mělo dojít ve lhůtě stanovené v čl. 6 odst. 3 nařízení č. 1150/2000, v projednávaném případě od zaslání žádosti o zaplacení, zjevně opožděně.

— K údajně chybnému poukázání nároků na účet B

- 78 Jak Soudní dvůr připomenul v bodě 66 výše uvedeného rozsudku Komise v. Dánsko, na základě čl. 17 odst. 1 a 2 nařízení č. 1150/2000 jsou členské státy povinny přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že částky odpovídající nárokům stanoveným podle článku 2 téhož nařízení budou poskytnuty Komisi. Členské státy nejsou povinny Komisi poskytnout částky odpovídající stanoveným nárokům jedině tehdy, pokud tyto částky nemohly být vybrány z důvodu vyšší moci nebo jestliže se ukáže, že v dlouhodobém výhledu není vybrání těchto částek možné z důvodů, které nemohou být přičítány těmto členským státům.
- 79 Pokud jde o zaúčtování vlastních zdrojů, čl. 6 odst. 3 písm. a) a b) nařízení č. 1150/2000 stanoví, že členské státy jsou povinny zaúčtovat nároky stanovené

podle článku 2 téhož rozhodnutí na účet A nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven, aniž by byla dotčena možnost poukázat na účet B ve stejné lhůtě stanovené nároky, které „dosud nejsou uhrazeny“ a „nebylo na ně poskytnuto žádné zajištění“, jakož i stanovené nároky, na něž „bylo poskytnuto zajištění, proti kterým jsou vzneseny námitky a jejich výše by se mohla po vyřešení vzniklých sporů změnit“.

- 80 Pro účely poskytování vlastních zdrojů čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1150/2000 stanoví, že postupem podle článku 10 uvedeného nařízení poukáže každý členský stát vlastní zdroje na účet vedený na jméno Komise. V souladu s odstavcem 1 tohoto posledně uvedeného ustanovení po odečtení nákladů spojených s vybíráním vlastních zdrojů se vlastní zdroje připisují na příslušné účty nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven podle článku 2 téhož nařízení, s výhradou nároků poukazovaných na účet B na základě čl. 6 odst. 3 písm. b) tohoto nařízení, které musí být zaúčtovány nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byly nárokové částky „uhrazeny“.
- 81 V tomto ohledu belgická vláda jednak uplatňuje, že jelikož proti nárokům, kterých se týká probíhající řízení, byly vzneseny „námitky“ ve smyslu čl. 6 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1150/2000, dotčené částky mohly být platně zaúčtovány na účet B.
- 82 Jak sice správně tvrdí belgická vláda, záruční sdružení, která na základě čl. 8 odst. 1 úmluvy TIR společně a nerozdílně s držitelem karnetu TIR ručí za zaplacení splatného cla, mohou stejně jako uvedený držitel vznést námitky týkající se nároků samotných (viz v tomto smyslu ohledně důkazu místa nesrovnalosti, rozsudek ze dne 23. září 2003, BGL, C-78/01, Recueil, s. I-9543, body 50 až 53). Nicméně Komise tvrdí, že spory, na které poukazuje belgická vláda, se týkají uplatnění zajištění,

a nikoliv existence nebo výše sporných pohledávek. Belgická vláda přitom neprokázala, že podmínky stanovené v čl. 6 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1150/2000 jsou v projednávaném případě splněny, a sice, že proti nárokům dotčeným v probíhajícím řízení byly včas vzneseny námitky uvedenými sdruženími a jejich výše by se mohla po vyřešení vzniklých sporů změnit.

- 83 Belgická vláda krom toho uplatňuje, že dotčené neuhrazené nároky mohly být právem poukázány na účet B, jelikož na ně nebylo ve skutečnosti poskytnuto zajištění ve smyslu čl. 6 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1150/2000. Tvrdí, že s ohledem na nefunkčnost systému zajištění, na kterém spočívá režim tranzitu na podkladu karnetu TIR od roku 1993, po odmítnutí skupiny pojistitelů uhradit zaplacené částky belgickým záručním sdružením, se uvedené zajištění neukázalo uplatnitelným z důvodu platební neschopnosti ručitele, takže dotčené nároky musely být zaúčtovány na účet B jakožto nezajištěné pohledávky.
- 84 Je třeba uvést, že práva a povinnosti záručního sdružení stanovená v rámci úmluvy TIR jsou upravena uvedenou úmluvou a současně právem Společenství a smlouvou o ručení, řídící se belgickým právem, kterou toto sdružení uzavřelo s Belgickým královstvím (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek BGL, bod 45).
- 85 Na základě článku 193 celního kodexu může být jistota požadovaná za účelem zajištění zaplacení celního dluhu poskytnuta stanovením ručitele a v souladu s článkem 195 téhož kodexu se ručitel písemně zaváže, že společně a nerozdílně s dlužníkem splní zaručenou výši celního dluhu při jeho splatnosti.

- 86 Pokud jde konkrétněji o přepravu zboží na podkladě karnetů TIR, které se týká čl. 91 odst. 2 písm. b) celního kodexu, z čl. 8 odst. 1 úmluvy TIR vyplývá, že smlouvou o ručení se záruční sdružení stejně tak zavazují zaplatit clo splatné dlužníky a s uvedenými dlužníky společně a nerozdílně ručí za zaplacení výše uvedených částek, i když na základě odstavce 7 téhož článku musí příslušné orgány podle možnosti žádat o zaplacení osobu, která je přímo dluží, dříve než svůj nárok uplatní vůči záručnímu sdružení.
- 87 Za těchto podmínek nemůže být zpochybněno, že ručení poskytnuté záručními sdruženími v rámci operace TIR spadá pod pojem „zajištění“ ve smyslu čl. 6 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1150/2000.
- 88 Je třeba nicméně upřesnit, že v souladu s čl. 8 odst. 3 úmluvy TIR je věcí členských států stanovit maximální částky za karnet TIR, které mohou být po záručním sdružení požadovány.
- 89 Tudíž, jak ostatně Komise připouští, stanovené nároky z operací TIR musí být v zásadě zaúčtovány na účet A a poskytnuty Komisi v souladu s článkem 10 nařízení č. 1150/2000 až do výše maximální výše zajištění dohodnuté v rámci režimu TIR, i když částka celního dluhu případně převyšuje uvedenou maximální výši.
- 90 Tento výklad je v souladu s cíli sledovanými zavedením účtu B, jehož cílem je, jak uvádí jedenáctý bod odůvodnění nařízení č. 1150/2000, umožnit Komisi podrobněji

sledovat činnost, kterou členské státy vyvíjejí při vybírání vlastních zdrojů, a krom toho i zohlednit finanční riziko, kterému se vystavují.

- 91 Argumentaci belgické vlády, podle které bylo důsledkem krize režimu TIR, která způsobila zhroucení systému zajištění, na kterém spočívá tento režim, že od roku 1993 nebyly již sporné pohledávky ve skutečnosti zajištěny, takže odpovídající částky musely být zaúčtovány na účet B, nelze přijmout.
- 92 Aniž by bylo nezbytné přezkoumat, zda systém zajištění zavedený úmluvou TIR již ve sporném období řádně nefungoval, zdá se, jak uplatňuje Komise, že jednostranné rozhodnutí belgických orgánů zaúčtovat uvedené nároky na účet B porušuje povinnost, která pro členské státy vyplývá z čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1150/2000, přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že vlastní zdroje budou v souladu s tímto nařízením poskytnuty Komisi.
- 93 Uvedený čl. 17 odst. 1 je totiž zvláštním výrazem požadavků loajální spolupráce vyplývajících z článku 10 ES, podle kterých jsou členské státy jednak povinny obrátit se na Komisi s problémy vzniklými při použití práva Společenství (viz obdobně zejména rozsudek ze dne 2. července 2002, Komise v. Španělsko, C-499/99, Recueil, s. I-6031, bod 24), a jednak nejsou oprávněny zavádět vnitrostátní zajišťovací opatření proti námitkám, výhradám a podmínkám, které by Komise mohla formulovat (viz obdobně rozsudek ze dne 5. května 1981, Komise v. Spojené království, 804/79, Recueil, s. 1045, bod 32). V projednávaném případě je přitom nesporné, že Belgické království jednalo jednostranně, aniž by se s problémy vzniklými při použití práva Společenství obrátilo na Komisi, a to i poté, co Komise formulovala námitky.

- 94 Tato povinnost je o to významnější, že, jak Soudní dvůr uvedl v bodě 54 výše uvedeného rozsudku Komise v. Dánsko, neuhrazené příjmy z vlastního zdroje musí být vyrovnány buď jiným vlastním zdrojem, nebo přírůstkem výdajů.
- 95 Krom toho se belgická vláda nemůže dovolávat existence vyšší moci ve smyslu čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1150/2000. Podle ustálené judikatury musí být pojem „vyšší moc“ chápán ve smyslu okolností nezávislých na tom, kdo se jí dovolává, neobvyklých a nepředvídatelných, jejichž důsledkům nemohlo být i přes veškerou vynaloženou péči zabráněno (viz zejména rozsudek ze dne 5. února 1987, Denkavit, 145/85, Recueil, s. 565, bod 11). Svým jednostranným rozhodnutím zaúčtovat sporné nároky na účet B, aniž by se s problémem obrátilo na Komisi, a to i přes námitky Komise, však Belgické království zjevně nevynaložilo veškerou péči, aby zabránilo tvrzeným důsledkům.
- 96 Důsledkem opožděného a chybného zaúčtování nároků na účet B je opožděné poukázání odpovídajících vlastních zdrojů na účet Komise, ke kterému musí v souladu s články 9 a 10 nařízení č. 1150/2000 dojít ve stejné lhůtě, jako je lhůta stanovená pro účely zaúčtování uvedených nároků na účet A na základě čl. 6 odst. 3 písm. a) téhož nařízení.
- 97 S přihlédnutím ke všem předcházejícím úvahám jsou jednotlivé části prvního žalobního důvodu opodstatněné.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesdělení ostatních částek chybně poukázaných na účet B Komisi

- 98 Je třeba jednak konstatovat, že Komise ani v návrhu na zahájení řízení, ani ve své replice toto návrhové žádání nerozvádí, a jednak, že návrhová žádání Komise směřují k určení nesplnění povinností vyplývajících pouze z článků 6, 9, 10 a 11 nařízení č. 1150/2000.
- 99 Za těchto podmínek je třeba druhý žalobní důvod odmítnout.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nezaplacení úroků z prodlení z částek dlužných Komisi

Argumentace účastníků řízení

- 100 Komise uplatňuje, že jelikož belgické orgány dosud neposkytly velkou část dlužných částek a že částky, které byly poskytnuty, byly poskytnuty opožděně, dluží na základě článku 11 nařízení č. 1150/2000 úroky z prodlení. Podle Komise jsou uvedené úroky dlužné z celé částky, na kterou bylo poskytnuto zajištění, která měla být poukázána na účet A.
- 101 Belgická vláda naopak tvrdí, že jelikož, pokud jde o 66 karnetů, kterých se týká probíhající řízení, belgické orgány dosud neměly možnost přistoupit ke skutečnému vybrání částek, lhůta pro poskytnutí těchto nároků Společenstvím dosud nezačala

plynout, takže nemohou běžet úroky z prodlení. Pokud jde o clo vybrané v roce 1999 v návaznosti na zaplacení skupinou pojistitelů, bylo poskytnuto Komisi ve stanovených lhůtách. Podpůrně belgická vláda uplatňuje, že Komise vypočítává uvedené úroky z prodlení nesprávně z toho důvodu, že z šesti dotčených karnetů TIR, u nichž došlo k plnění ze zajištění uvedenou skupinou v roce 1999, Belgický stát ve skutečnosti zaplatil víc, než byla dlužná částka, zatímco se zdá, že se Komise domnívá, že základní částkou pro výpočet úroků z prodlení je částka, kterou Belgický stát zaplatil, a nikoliv částka, kterou dlužil.

Závěry Soudního dvora

- 102 Na základě článku 11 nařízení č. 1150/2000 v případě jakéhokoli prodlení v poukázání částek na účet uvedený v čl. 9 odst. 1 téhož nařízení zaplatí dotčený členský stát úrok z prodlení po celou dobu prodlení. Tyto úroky jsou splatné bez ohledu na důvod prodlení, ve kterém byly tyto zdroje připsány na účet Komise (viz zejména výše uvedený rozsudek ze dne 14. dubna 2005, Komise v. Nizozemsko, bod 91).
- 103 V důsledku toho opomenutí a prodlení s poukázáním vlastních zdrojů na účet Komise, která byla zjištěna v rámci prvního žalobního důvodu, zakládají v souladu s článkem 11 nařízení č. 1150/2000 nárok na úroky z prodlení, jejichž nezaplacení Belgické království nepopírá, takže třetí žalobní důvod je opodstatněný.
- 104 S ohledem na okolnost, že se Komise projednávanou žalobou nedomáhá určení nesplnění povinnosti vzhledem ke každému z karnetů TIR uvedených před Soudním dvorem a při neexistenci vyčísleného návrhu není pro účely probíhajícího řízení namístě určit výši dlužných úroků z prodlení.

105 S ohledem na předcházející úvahy je třeba učinit závěr, že Belgické království tím, že:

- nezaúčtovalo nebo zaúčtovalo opožděně vlastní zdroje z karnetů TIR neuvolněných v souladu s právními předpisy, poukázalo je na účet B namísto účtu A s tím důsledkem, že z toho vyplývající vlastní zdroje nebyly poskytnuty včas Komisi Evropských společenství,

- a tím, že odmítlo zaplatit úroky z prodlení z částek dlužných Komisi,

nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 6, 9, 10 a 11 nařízení č. 1150/2000, které s účinností od 31. května 2000 zrušilo a nahradilo nařízením č. 1552/89 mající stejný předmět.

K nákladům řízení

- 106 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Belgické království nemělo v podstatné části věci úspěch, je namístě posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Belgické království tím, že nezaúčtovalo nebo zaúčtovalo opožděně vlastní zdroje z karnetů TIR neuvolněných v souladu s právními předpisy, poukázalo je na účet B namísto účtu A s tím důsledkem, že z toho vyplývající vlastní zdroje nebyly poskytnuty včas Komisi Evropských společenství,**

a tím, že odmítlo zaplatit úroky z prodlení z částek dlužných Komisi Evropských společenství,

nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 6, 9, 10 a 11 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství, které s účinností od 31. května 2000 zrušilo a nahradilo nařízením Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 ze dne 29. května 1989, kterým se provádí rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství, mající stejný předmět.

- 2) **Ve zbývající části se žaloba zamítá.**
- 3) **Belgickému království se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.